

manifesta en fets com el que l'autor d'aquest llibre anomena *conspiració mallorquina*, i que no és altra que la conspiració descoberta a Carcassona l'any 1303 per a lliurar la ciutat a l'infant Ferran de Mallorca — un episodi poc conegut de la història d'aquest príncep aventurer, no reportat per Rubió i Lluch, que tanmateix assenyalà amb encertada intuïció els Arxius del Migdia de França com a fonts a explorar per a la biografia de l'infant. Altres ciutats i viles llenguadocianes estaven complicades en la conspiració. Descoberta, Jaume II de Mallorca fou el primer a condemnar-la i a desautoritzar el seu fill. Carcassona i Limoux foren condemnades a perdre el seu consolat; quaranta ciutadans de Limoux i setze de Carcassona foren penjats per traïdors. Tot plegat vol dir que la tendència llenguadociana cap als prínceps del casal de Barcelona perdurava encara prop d'un segle després de Muret. — F. SOLDEVILA.

Films d'interès històric. — El dia 12 de març de 1951 foren projectats a l'Institut Francès, per als membres de la Societat i llurs famílies, tres films documentals de tema històric rodats a França: *La révolution de 1848*, fet principalment a base de gravats de l'època; *Saint Louis*, resum gràfic de la vida d'aquest rei de França per on desfilen els monuments històrics i artístics de la seva època; i *La vie médiévale*, en colors, que té per tema les més importants miniatures de l'Edat Mitjana relacionades amb els treballs del camp, amb la vida cortesana, etc. Abans de la projecció d'aquests films, el senyor Enric Moreu, membre de la S.C.E.H., féu un breu parlament comentant aquells i n'assenyalà l'interès i la importància. — R. A. I LL.

Una revista centenària. — En reprendre novament la marxa, sempre segura i ben acompassada, després d'un breu parèntesi produït per la guerra, l'«Archiv für das Studium der neueren Sprachen» ha entrat, amb el volum 185, en el centè any de la seva publicació. Fundada l'any 1846 per Ludwig Herrig i Heinrich Viehoff, aquesta revista dedicada a estudis de germanística, anglistica i romanística es convertí tot seguit en una de les publicacions més interessants — a temporades l'única — de filologia moderna. La designació de Julius Zupitza, el 1890, com a director de la part germano-anglesa, i la d'Adolf Tobler, el 1895, per a la romànica, així com, alguns anys més tard, la d'Alois Brandl, el 1896, per a la germano-anglesa, i la de Heinrich Morf, el 1903, per a la romànica, coincideixen amb els moments de màxima florida de l'«Archiv». Els darrers directors, Wilhelm Horn (mort el maig de 1952 i succeït per Friedrich Maurer) i Gerhard Rohlfs, han sabut mantenir la revista al nivell dels seus millors moments. L'últim número aparegut — el primer fascicle del volum 189 — presenta algunes modificacions, entre elles l'addició del subtítol «Mit Literaturblatt und Bibliographie» (cal recordar, referent a les notes bibliogràfiques dels darrers anys, com han estat abundants i orientadores). L'«Archiv für das Studium der neueren Sprachen und Literaturen» s'inicià (aleshores amb aquest títol) a l'editorial Georg Westermann, de Brunsvic; un segle més tard — ho constatem amb joia — segueix essent publicat per la mateixa casa editora. Ad multa saecula! — R. A. I S.

Noves revistes d'estudis romànics. — L'any 1947 ha vist aparèixer cinc noves publicacions periòdiques de filologia romànica, que han vingut a arrencar-se al costat de les veteranes «Zeitschrift für Romanische Philologie», «Romania», «Revue des Langues Romanes» i «Romanische Forschungen» i de les més modernes «Revue de Linguistique Romane», «Vox Romanica» i «Cultura Neolatina». Les noves revistes són les següents: «Estudis Romànics», dirigits per

R. Aramon i Serra, de l'Institut d'Estudis Catalans (Barcelona, Institut d'Estudis Catalans; dos volums publicats); «Les Lettres Romanes», dirigides per Pierre Groult, de la Universitat de Lovaina (Louvain, Université Catholique; cinc volums publicats); «Revista Portuguesa de Filologia», dirigida per Manuel de Paiva Boléo, de la Universitat de Coïmbra (Coimbra, Casa do Castelo editora; quatre volums publicats); «Romance Philology», dirigida per Yakov Malkiel, de la Universitat de Califòrnia (Berkeley i Los Angeles, University of California Press; cinc volums publicats); «Romanistisches Jahrbuch», dirigit per Olaf Deutschmann, Rudolf Grossmann, Hellmuth Petriconi i Hermann Tiemann, de la Universitat d'Hamburg (Hamburg, Romanisches Seminar i Ibero-Amerikanisches Forschungsinstitut; quatre volums publicats). En saludar avui aquestes noves publicacions, no podem deixar de dedicar un emocionat record a dues revistes que no fa molt cessaren en llur publicació, després de llargs anys d'activitat i d'haver prestat valuosos serveis a l'estudi de les llengües i les literatures romàniques: «Archivum Romanicum», que havia dirigit el malaguanyat Giulio Bertoni, i «Volkstum und Kultur der Romanen», al davant de la qual havia figurat Fritz Krüger, actualment a Mendoza (República Argentina). — JORDI CARBONELL.

Un vocabulari botànic romànic dels segles XI-XII. — En el manuscrit àrab 40 de la col·lecció Gayangos es troba un extens diccionari àrab de matèria mèdica vegetal, del qual Miguel Asín Palacios ha extret un interessantíssim lèxic botànic, que ha estat publicat sota el títol de *Glosario de voces romances registradas por un botánico anónimo hispano-musulmán (siglos XI-XII)*.¹ Aquest vocabulari havia estat atribuït al famós metge Ibn Butlàn de Bagdad; Asín, però, arribà a la conclusió que no era ell l'autor, sinó un botànic i farmacòleg hispano-musulmà dels segles XI-XII. Ho proven a bastament la localització de les plantes que descriu, de les quals hom diu simplement que es troben o que no es troben a Al-Andalus, i, concretant més, sembla que la seva geografia personal d'herboritzacions pròpies es limiti a l'actual Andalusia, sud-est de Portugal i nord del Marroc, mentre que per a la resta de la Península utilitza generalment informacions d'altri; vénen a comprovar aquesta tesi, encara, els diferents elements romànics que apareixen en el lèxic (equivalències en romanç, menció dels mesos també en romanç, etc.). L'època ve fixada per dos botànics toledans, contemporanis de l'autor. Asín estudia successivament les fonts del glossari (que són autors citats per ell, la informació oral i les experiències botàniques), la importància botànica, folklòrica i geogràfica de l'obra (de la qual creiem que, d'un punt de vista lingüístic, cal destacar el darrer aspecte, puix que conté una gran riquesa en toponímia, ben aprofitable en qualsevol recull d'aquest caràcter, si bé difícil de localitzar) i la seva importància lingüística pròpiament dita (donada la seva època tan reculada, i el caràcter arcaïtzant dels parlars romànics meridionals que l'autor coneixia). Després segueix el cos del lèxic botànic, que ocupa prop de quatre-centes pàgines, i el llibre acaba amb índexs de noms propis, de noms científics de les plantes, de llurs noms castellans actuals, dels àrabs o arabitzats i dels grecs. L'interès que lexicològicament ofereix el treball que comentem és gran i serà sens dubte consultat per qualsevol que es dediqui a lèxics especialitzats de les llengües romàniques de la Península. No obstant, el fet que Asín no hagués recorregut a l'assessorament de botànics ha fet que hom hagi pogut assenyalar deficiències tècniques o proposar algunes modificacions. Cal

1. Madrid - Granada, Escuelas de Estudios Arabes de Madrid y Granada, 1943. 420 pàgs.